

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19C/26/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117218080
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117218080.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v právnej veci žalobcu: T. N., W.. X.XX.XXXX, M. F. Ž.K. XXX/XX,XXX XX T. zastúpeného Mgr. Marošom Ježikom, advokátom so sídlom Murgašova 86/1, 058 01 Poprad proti žalovanému: Slovenská republika - Okresný úrad Prešov, so sídlom Námestie mieru 3, 081 92 Prešov, o určenie dedičského práva, takto

rozhodol:

I. U r č u j e, že žalobca T. N., W.. X.XX.XXXX, M. F. T., Ž. XXX/XX, XXX XX T. je zákonným dedičom v tretej dedičskej skupine po poručiťke Q. Y., C.. N., W.. XX.X.XXXX, C..Č.. XXXXXX/XXX, posledne bytom L. Č.. XX, ktorá zomrela dňa XX.X.XXXX.

II. P r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 14.7.2017 domáhal určenia, že je zákonným dedičom v III. dedičskej skupine po poručiťke Q. Y. C.. N., W.. XX.X.XXXX, T. F. L. XX, ktorá zomrela dňa 23.2.2017, pričom svoju žalobu odôvodnil tým, že žil s poručiťkou v spoločnej domácnosti pred jej smrťou, najmenej po dobu jedného roka pred jej smrťou a spoločne sa staral o spoločnú domácnosť, avšak súdna komisárka JUDr. Magdaléna Šebeňová, ktorá vedie dedičské konanie po nebohej pod č. 35D/273/2017, Dnot 96/2017 na pojednávaní konanom dňa 26.6.2017 určila okruh účastníkov tak, že poručiťka zomrela bez zanechania závetu ako bezdetná a vdova, ktorej rodičia nežili, a keďže nemala súrodencov a nežijú jej prarodičia ani súrodenci, v takom prípade dedičom je štát. Keďže sa žalobca prihlásil ako dedič v III. skupine, avšak pani E. L., rod. V. U. oči tomuto vzniesla v dedičskom konaní námietky, súdna komisárka určila lehotu 30 dní na rozhodnutie, aby podal žalobu o určenie dedičských práv po poručiťke, inak bude v dedičskom konaní po poručiťke konať výlučne len s Okresným úradom v Prešove. Žalobca má za to, že listinné dôkazy, ktoré predkladá k žalobe preukazujú, že s poručiťkou viedol spoločnú domácnosť najmenej po dobu jedného roka pred jej smrťou a že sa spoločne starali o túto spoločnú domácnosť. Spoločnú domácnosť viedli na adrese L. XX, kde s nimi býval. Žalobca je síce prihlásený k trvalému pobytu na adrese T., Ž. XXX/XX, avšak na danej adrese sa nachádza rodinný dom, ktorý obýva jeho brat s rodinou a žalobca sa tam zdržiaval len sporadicky. Žalobca platil aj náklady na komunálny odpad v obci Seniakovce a nie na adrese svojho trvalého pobytu. Žalobca na tieto skutočnosti navrhol výsluch svedkov obyvateľov obce Seniakovce.

2. Žalovaný s návrhom nesúhlasil s tým, že na základe vyjadrenia E. L., rod. V., spísaného zápisnicou na notárskom úrade dňa 19.5.2017, nárok sa javí ako sporný. Spornosť preukazuje aj skutočnosť, že žalobca si svoje dedičské právo neuplatňoval v dedičskom konaní po manželovi poručiťky U. Y., najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že poručiťka sa dedičského konania po manželovi nedožila. Žalobca si teda mohol uplatňovať svoje dedičské právo ako spoluzijúca osoba po U. Y. spoločne s Q. Y. v druhej

dedičskej skupine, prípadne po jej smrti v tretej dedičskej skupine, to však neurobil. Vzhľadom na to, že v dedičskom konaní neboli predložené žiadne ďalšie dôkazy preukazujúce postavenie žalobcu ako spoluživúcej osoby, teda dediča v tretej dedičskej skupine, a vzhľadom na odporujúce si tvrdenia žalobcu a E. považuje nárok žalobcu za sporný, ktorý vyžaduje vykonanie širšieho dokazovania na preukázanie jeho nároku. Navrhol vo veci vypočuť starostu obce L. R. T., E. L., C. V., K. V. Y., ako aj starostu obce Plaveč K. Š. Y..

3. V záverečnej reči žalovaný prehlásil, že neboli v tomto konaní naplnené zákonné podmienky, ktoré sa týkajú spoluživúcej osoby, nakoľko na spolužitie je potrebné, aby boli objektívne zistené skutočnosti, ktoré svedčia o úmysle viesť také spoločenstvo trvale a nielen na prechodnú dobu. Poukázal aj na judikatúru R34 z roku 1960, podľa ktorého samotné bývanie v jednom byte nepostačuje na spoločnú domácnosť. Namietal, že vo výpovedi žalobcu, aj v ostatných výpovediach bolo množstvo rozporov. Má za preukázané, že poručiťka Q. Y. nemala úmysel vytvoriť trvalé spolužitie a poukázal na to, že ako žalobca, tak aj množstvo ďalších iných osôb sa podieľalo na starostlivosti o poručiťku, išlo o kolektívnu starostlivosť. V čase smrti pána Y., ani v čase najväčšej odkázanosti pani Y. sa pri nich žalobca nezdržoval, a teda nie je naplnená podmienka trvania spoločnej domácnosti minimálne 1 rok späťne od smrti poručiťka.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, svedkov K. Š. Y., E. L., R. T., K. V. Y., Y. N., E. V., E. L., oboznámením listinných dôkazov a to: zápisnica o pojednávaní zo dňa 26.6.2017 sp.zn. 35D/273/2017, úmrtný list poručiťky Q. Y. zo dňa 23.2.2017, rodný list žalobcu, potvrdenie obce L. zo dňa 30.4.2017, potvrdenie obce Seniakovce zo dňa 16.5.2017, žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu sp.zn. 19/2017, potvrdenie o invalidite zo dňa 1.3.2017 žalobcu, rozhodnutie obce L. zo dňa 23.1.2017 sp.zn. 19/2017, zápisnica o prevzatí rozhodnutia, inkasné lístky a potvrdenky a zistil tento skutkový stav:

5. Poručiťka Q. Y., rod. N.C. sa narodila XX.X.XXXX a zomrela XX.X.XXXX.. Naposledy žila v obci L. Č. XX v rodinnom dome, ktorého bola výlučnou vlastníčkou s manželom U. Y., W. XX.X.XXXX, ktorý zomrel 16.12.2016., ich manželstvo bolo bezdetné.

6. Dedičské konanie po manželovi poručiťky sa viedlo u súdneho komisára JUDr. Mariána Petra pod sp.zn. 26D 1192/2016, Dnot 26/2017, kde konanie o dedičstve bolo uznesením zo dňa 1. marca 2017 zastavené pre bezmajetnosť.

7. Dedičské konanie po poručiťke sa vedie u súdnej komisárky JUDr. Magdalény Šebeňovej pod sp. zn. 35D 273/2017, Dnot 96/2017, v ktorom konaní notárka predvolala na predbežné šetrenie K. V. Y., ale podľa zápisnice o predbežnom vyšetrení zo dňa 11.4.2017 sa ho zúčastnil žalobca, ktorý prehlásil, že usporiadal pohreb, pričom pohrebné náklady činili 1 950 eur a bol poskytnutý príspevok na pohreb ÚPSVaR v Prešove vo výške 79,67 eur. Pri predbežnom šetrení predložil Potvrdenie Obce L. podpísané starostom obec R. T. zo dňa 10.4.2017, ktorým sa potvrdzuje, že sa od roku 2010 staral o blízkych príbuzných manželov Y., ktorých manželstvo bolo bezdetné. Hradil náklady spojené s bývaním (energie, poplatky RTVS, miestnu daň a komunálny odpad) ako sa aj spolupodieľal na hradení nákladov spojených s ošetrovaním manželov, asistenciu pri lekárskejších vyšetreniach a staral sa o poriadok v dome, ako aj ich osobnú hygienu. Po smrti Y. zabezpečoval všetky náležitosti spojené s pohrebom.

8. Podľa následného šetrenia v dedičskom konaní, bolo zistené, že pozostalosť po poručiťke ako výlučnej vlastníčke predstavujú nehnuteľnosti v k.ú. L., zapísané na LV č. XX a to rodinný dom so súpisným číslom XX na parcele V. XX s príslušenstvom, parcela V. XX, zastavané plochy a nádvorie o výmere 576 m², parcela V. XX, záhrady o výmere 151 m² a parcela V. XX, záhrady o výmere 1 084 m², ktorých tržobná cena je cca 50 000 eur.

Na výzvu notárky obci L. o žijúcich príbuzných poručiťky, starosta Obce L. zaslal potvrdenie zo dňa 16.5.2017 o tom, že v spoločnej domácnosti s poručiťkou žil žalobca.

Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 19.5.2017 súd zistil, že sa dostavila v ten deň bez predvolania E. L., C. V., ktorá oznámila, že poručiťka a jej manžel žili sami. V ich domácnosti rok pred smrťou poručiťky nežila žiadna osoba. Manžel poručiťky zomrel v decembri 2016 a po jeho smrti asi mesiac ostal v domácnosti poručiťky žalobca. Ešte za života oboch im občas vypomáhal napr. kosením trávy. Pomoc im poskytovali aj iné osoby, napr. K. V. Y., ktorý bol ich krstný syn a tiež rodina L., tj. ona s manželom. O potvrdeniach Obce L. zo dňa 10.4.2017 a 16.5.2017 prehlásila, že sa nezakladajú na pravde, pretože žalobca nežil s poručiťkou v spoločnej domácnosti ani nehradil náklady na domácnosť,

pretože poručiiteľka mala vlastné finančné prostriedky na domácnosť i na vystrojenie pohrebu. Ostali finančné prostriedky i na hradenie nákladov do vysporiadania dedičstva.

9. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 30.5.2017 súd zistil, že sa na základe telefonického predvolania dostavil sa k súdnej komisárke K.. V.Š. Y., ktorý uviedol, že poručiiteľka mala vlastné finančné prostriedky na pohreb, teda pohreby oboch manželov Y. boli zabezpečované ním a pri organizovaní významnou mierou pomáhal i starosta obce L.. Vyhlásil ďalej, že poručiiteľku navštevoval v jej rodinnom dome a pri návšteve bol niekedy prítomný pán N. a niekedy nie. Má vedomosti o tom, že náklady na bývanie si hradila poručiiteľka až do svojej smrti sama.

10. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 26.6.2017 súd zistil, že sa ho zúčastnili žalobca aj žalovaný, na ktorom pojednávaní žalobca poprel tvrdenia E. L. a následne uznesením zo dňa 18.8.2017 Okresný súd Prešov, prostredníctvom notárky JUDr. Magdalény Šebeňovej v dedičskej veci po poručiiteľke prerušil dedičské konanie do právoplatného skončenia v tejto veci, o ktorej začatí predložil žalobca predmetnú žalobu.

11. Podľa rozhodnutia starostu obce L. zo dňa 23.1.2017 č. spisu 19/2017 obec rozhodla, že písomnej žiadosti poručiiteľky o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu s tým, že vyžaduje pomoc inej fyzickej osoby rozhodla takto, že žiadosti vyhovuje a považuje ju za občana odkázaného na sociálnu službu v zariadení pre seniorov so stupňom 5 odkázanosti na pomoc inej osoby. V konaní bola poručiiteľka zastúpená žalobcom, ktorý aj rozhodnutie zo dňa 23.1.2017 prevzal.

12. Podľa potvrdenia o invalidite zo dňa 1.3.2017 vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočkou Stará Ľubovňa žalobcovi, žalobca bol uznaný invalidným s dátumom vzniku čiastočnej invalidity od 7.10.1994 do 17.3.2010 a od 18.3.2010 došlo k zmene na invaliditu.

13. Podľa predložených inkasných lístkov SIPO bolo ohľadom nákladov domu č. XX L. v januári 2016 zaplatených 167 eur, vo februári 2016 167 eur, v marci 2016 167 eur, v apríli 2016 164 eur, v máji 2016 164 eur, v júni 2016 164 eur, v júli 2016 164 eur, v auguste 2016 138 eur, v septembri 2016 138 eur, v októbri 2016 138 eur, v novembri 2016 138 eur, v decembri 2016 138 eur, v januári 2017 138 eur, vo februári 2017 115 eur, v marci 2017 115 eur, v apríli 2017 143 eur, v máji 2017 135,45 eura, v júni 2017 135 eur.

14. Žalobca pri výsluchu uviedol, že je invalidný dôchodca, jeho príjem predstavuje 303 eur. Invalidita vznikla na tom podklade, že v roku 2007 mal pracovný úraz na ľavej nohe. Poručiiteľka pani Q. Y. bola otcova sesternica a prvýkrát si pamätá, že sa s ňou a jej manželom zoznámil na pohrebe svojho otca v roku 1993. Už vtedy mu hovorili o tom, že potrebujú nejakú pomoc, ale on v tom čase nemohol. Následne sa stretli na pohrebe, ktorý bol v novembri 2010 v Kysaku, kde bola taktiež s manželom a rozprávali sa s ním, že žijú sami, deti nemajú, už sa nevládku postarať o domácnosť, o záhradu, nevládku kosiť, nákupy robiť a tak ho poprosili, či by im nemohol pomôcť. Keďže v tom čase bol zamestnaný v Plavči, kde aj býval, každý mesiac 2 - 3krát do mesiaca prichádzal na víkendy k ním, keď mal tieto víkendy voľné z práce. Kosil záhradu, dal na poriadok drevo, robil bežné upratovanie v dome a okolo domu. Prvýkrát tam prišiel v decembri na Štefana v roku 2010. Od roku 2011 tam chodieval pravidelne s tým, že tam aj prespával. S pani E. L. sa tam prvý a poslednýkrát stretol v roku 2011. Keď prišiel pomáhať ujovi a tete, lebo tak ich volal, oni mali svoj určitý systém zaužívaný v domácnosti. Ujo mu zakaždým povedal, čo treba ako urobiť. Teta navarila obed, on poumýval riady, povysával. Chodil tam aj na meniny a narodeniny. V roku 2015 sa stal nezamestnaný a od januára 2016 sa nasťahoval ku ním, keďže už nechodil do práce. V podstate ujo ho zavolať, pretože bolo potrebné prerobiť kúpeľňu a požiadať o príspevok z obce na prerobenie kúpeľne, v podstate toto aj vybavoval. Presťahoval si všetko, čo mal šatstvo, hygienické potreby s tým, že spal vedľa spálne, v ktorej spali ujo s tetou, táto izba bola dovtedy používaná ako taká malá detská izba, oni tam pozerali televízor. Nebol v obci L. prihlásený ani na trvalý, ani na prechodný pobyt. Čo sa prisťahoval v januári 2016, chodil na nákupy, po lekároch, robil takéto bežné veci ako dovtedy. Finančne sa dohodli tak, že on platil inkaso a oni platili stravu. Nakupoval aj varil on sám. Susedia o tom vedeli, vedel o tom aj starosta, že tam s nimi býva a že im takto pomáha. Keď zomrel ujo, nebol v tom čase doma, pretože išiel k lekárovi do Plavča. Deň predtým bolo všetko v poriadku, ujo vedel, že ide do Plavča k lekárovi a tak teda išiel, ale na druhý deň mu volala suseda, že ujo odpadol a dostal infarkt, bolo to 16.12.2016 a že teda niet už pomoci. Vrátil sa do L., zariadil pohreb, pretože teta mu dala peniaze na zariadenie pohrebu. Opatrovateľský príspevok bral ujo na tetu, keď

potom ujo zomrel, už to malo taký rýchly spád, že už nestačili vybavovať opatrovateľský príspevok na tetu. Má vodičské oprávnenie, má aj auto, pomáhal im teda so svojim autom, aj ujo mal svoje auto. Keď ujo zomrel, teta mu vyslovene dala peniaze a povedala T. tu máš koruny na pohreb. S tetou bol cez celé sviatky, všetko zariadil tak, ako bolo, chodila za ňou aj opatrovateľka.

Potom sa stala taká vec, že chcel kúpeľňu prerobiť a potrebovali kvôli odkázanosti prešetriť stav tety, ale teta to zobrala v zlom, ona si myslela, že ju chce pripraviť o nejaký majetok a vtedy sa veľmi pohádali a doslova mu bolo poradené tou pani, čo to vybavovala na obecnom úrade, aby ju nechal týždeň tak, aby si vlastne uvedomila, čo všetko pre ňu robí a aby teda ustúpila a dala si poradiť. Preto išiel do Plavča a v tom čase sa stalo, že teta dostala zápal pľúc. Keď sa to dozvedel, hneď sa vrátil do L., pokúšali sa ju aj so starostom dostať do nemocnice, ale ona to odmietala. Keď sa vrátil do L., že teta má zápal pľúc, vtedy sa stretli s E. L., ona mu volala a navrhla, že by bolo dobré vysporiadať nejaký majetok, že ona by chcela záhradu a jemu by pripadol dom. Teta vtedy povedala, že ona chce, aby všetko pripadlo jemu, pretože jej otec bol N. a chcel, aby všetko zostalo N.. Keďže teta odmietala odvoz do nemocnice, zavolali aj V. Y., či ju nepresvedčí, aj toho odmietala, nevedeli už čo robiť. Potom starosta sám nariadil, že zavolá sanitku už na druhýkrát, previezli ju do nemocnice, ale v nemocnici zomrela. Zariadil pohreb ako aj všetky veci, ktoré s tým súviseli. Ešte celý rok po pohrebe rok 2017 zostal bývať v L., ale potom odtiaľ odišiel do Plavča, nakoľko sám je invalidný dôchodca, treba mu chodiť po lekároch a finančne to bolo už trochu náročné dochádzať k lekárovi do Plavča. Teraz tam chodí vetrať 3-krát do týždňa, ale už tam nebyva.

15. Starosta obce L. R. T. vypovedal, že je rodákom z obce a starostom obce L. od konca roka 2007. Po návrate zo základnej vojenskej služby žije v obci nepretržite 25 rokov. Y. poznal, boli to podľa neho „veľmi ťažké povahy“, takí zatrpknutí ľudia. V obci nemali žiadnych príbuzných. Boli stále pre niečo rozhádaní so susedmi. Do kostola, keď ešte vládali, chodili. V obci je gréckokatolícka kaplnka, tam chodili, starali sa o to, potom sa niečo zvrtilo, už sa o to prestali starať a prestali tam chodiť. Do rímskokatolíckeho kostola nevládali chodiť.

Má za to, že žalobca žil s Y. v spoločnej domácnosti a staral sa o nich, viac ako rok - rok a pol., nebolo možné ho prehliadnuť pre jeho zdravotný postih., a aj sa zaujímal, kto to je a prečo sa tam vyskytuje. Potvrdenia, ktoré vystavil, boli na žiadosť pána N., potreboval to ku dedičskému konaniu, že žil v spoločnej domácnosti. Videl pána N. na pošte ako uhrádza SIPO a platí šeky, ale nepýtal sa ho, nevie, či to boli peniaze od manželov Y. alebo to uhrádzal zo svojich peňazí, nebol na to dôvod pýtať sa na to. Y. neboli sociálne odkázaní, zdali sa mu až veľmi psychicky spôsobilí narábať s finančnými prostriedkami a oni do svojich finančných prostriedkov nepustili nikoho. Do poslednej chvíle neboli mimo ani rozumovo, ani tak, aby musela obec za nich niečo riešiť.

Nechodil k Y. na návštevu, sem tam ho pristavili a sem tam sa aj vyrozprávali. Väčšinou sa sťažovali na susedov, aké krivdy sa im stali, človek si ich vypočul, oni sa vyrozprávali. Potom v poslednom období bola stále tá pesnička, že im nechce obec platiť obedy. Oni mali zabezpečený obed, kým vládali chodiť, tak chodili si aj kupovať do potravín, mali zabezpečený chlieb, aj pán N. im nosil, mali zabezpečený aj obed. Obec im nemohla zabezpečiť preplatenie obedov, lebo neboli v hmotnej núdzi a neboli na to sociálne odkázaní.

Pani L. spoznal až od smrti pána Y., predtým ju tam nevidel. Y. s príbuznými nevychádzali dobre. Ohľadom pohrebu, čo jemu bolo známe, pán N. mal v rukách, aspoň tak mu to bolo povedané, v rukách financie na pohreb. Povedala mu to teta. Je tiež pravda, že prišiel medzi prvými pán Y., tak on ho zaviedol na všetky miesta, čo treba vybaviť s kňazom, pohrebnú službu. Potom ostatné už vybavoval aj žalobca. Ohľadom správania žalobcu k Y. uviedol, že keby sa k nim zle správal, určite by sa boli vyžalovali, určite by boli to povedali. Keď pani Y. už bola sama, niečo sa pochytili a pána N. vyhnala na určitú dobu z domu. Žalobca odišiel, ale bol s ním v kontakte, každý večer mu volal, že ako sa má teta a po čase už teta v priebehu týždňa do dvoch týždňov, mu povedala, že má zavolať T.. Tak potom volal pánovi N., T. príď, lebo teta už chce, aby si prišiel. V tom období on im nosil z obchodu nejaké veci, potom suseda. Potom už prišiel pán N.. To muselo byť tak v januári. Pán N. bol s ním každý večer v kontakte, ako teta a čo. Čo sa týka prepisovania majetkov, raz mu spomenul ujo, on stále žil v tom, že teta zomrie skôr ako on a on chcel, lebo on bol pohádaný so svojou rodinou, aby majetok, keď teta zomrie a potom keď on zomrie, aby sa nedostalo ku Y., ale ku ľuďom z N. strany. Chcel spísať aj nejaký závet, ale nestihol to.

16. Svedkyňa E. L. pri výsluchu uviedla, že jej mama bola sesternicou pani Macejkovej. Pamätá si z detstva, že mali s nimi čulé kontakty, s rodičmi k nim chodili, keď išli cestou do Maďarska alebo tam aj istý čas prázdninovala. Potom sa jej už nedalo kvôli povinnostiam okolo domu tam chodiť a chodili len sporadicky. Pamätá si, že sa tam žalobca objavil niekedy pred piatimi rokmi. V podstate prišiel tam s

príbuznými z Plavča umývať okná, z čoho bola prekvapená. Teta jej vtedy povedala, že ich zavolala a že prišli pomôcť. V podstate vie od tety, že chodil tam žalobca sporadicky im pomáhať a to za peniaze. Vie, že sa párkrát aj pohádali, lebo tetu jej povedala, že T. začal piť a ujo ho vyhodil. Pamätá si, že pred smrťou uja tam naposledy boli niekedy v lete 2016. Chodila k tete z ľudského hľadiska, keďže už svoju mamu nemala a vedela, že je potrebné pomôcť s niečím, aj potrebovali spoločnosť, aj nejako sa s niekým porozprávať. Vnímala to tak, že sú dvaja starí zatrpknutí ľudia, nechceli sa s nikým deliť. Stávalo sa, že tam prišla, kúpila za vlastné čistiace prostriedky, poumývala im okná a tetu aj povedala, že U., že dá E. peniaze. On jej nijaké peniaze nedal a ani sa za tými peniazmi nedopytovala. Tetu z času na čas povedala, že prepíšu nejaké pozemky, ale ona to vážne nebrala. V podstate aj raz hovorili, že sa poradia s V. Y., je to ich krstný syn a že to prepíšu, ale vie, že ani by k tomu nedošlo. V podstate boli takí. Keď došlo k pohrebu uja, po pohrebe hovorila, že dala T., teda žalobcovi nejaké peniaze, že mu dala krabičku s peniazmi, mal jej dať bločky, ale jej nedáva bločky. Niečo v tom smere hovorila, ale nevie nič bližšie. On po pohrebe tam zostal, že sa bude o tetu starať, zostal tam asi mesiac, ale potom zo L. odišiel, poslal jej SMS, že odišiel zo L., aby išla ku tete sa o ňu postarať. Má aj SMS, ktoré on vtedy písal, myslí, že sa vtedy pohádali, a preto odišiel. Na čom to bolo, nevie. Vtedy tam chodila raz do týždňa, aj tam cez víkend prespávala, lebo bolo treba sa postarať o tetu, ale už sa jej nedalo, pretože má sama rodinu a nemohla sa o tetu starať. Keď tam prespávala pred pohrebom, tak videla, že sú v izbe v igelitke nejaké veci za dverami, kde tetu jej povedala, že si tam ešte nechal žalobca nejaké veci. Tetu ju aj prosila, že by sa o ňu starala, ale to sa nedalo. Tetu v podstate potrebovala celodennú opateru, a ona sa na to nemohla zaviazat' a žalobca tiež nedokázal sa o ňu postarať, lebo ona už potrebovala aj plienky aj všetko okolo toho. Potom sa tak stalo, že tetu dostala zápal pľúc a vtedy jej žalobca zavolať, že tetu je v nemocnici vo vážnom stave a ona tam akurát týždeň bola, potom zomrela. Ohradila sa v dedičskom konaní voči tomu, že žalobca nemal byť dedičom, lebo si myslí, že na to nemá právo. Jednoducho tak si myslí, že toto právo na to nemá.

17. Svedok K. Š. Y., starosta obec T., vypovedal, že žalobcu dlhé roky pozná aj ako zamestnanca obce. V jeho očiach je dobrý, spoľahlivý, nie konfliktný, boli s ním ako zamestnancom spokojní. Po úraze prešiel do invalidného dôchodku, robil v Bielom dome, to je penzión v Plavči v chránenom pracovisku. Trvalý pobyt má v Plavči v rodičovskom dome, kde býva jeho brat s rodinou. Minulé dva roky v Plavči ho v nevidel, nestretával ho v obci, ale nemal informácie, kde sa zdržiava. Spomínal mu nejaké 3 - 4 roky dozadu, že sa niekde stará o svoju tetu.

18. Svedok K. V. Y. pri výsluchu uviedol, že bol krstný syn poručiťky, jej manžel bol bratranec jeho otca a jeho birmovný otec. Rodičia sa navštevovali, kým žija jeho mama, ktorá cca pred 30 rokmi zomrela, potom nie. Sporadicky sa s pánom Y. kontaktovali, keď niečo potreboval v Prešove vybaviť. Boli tam asi 2 - 3 krát za celý ten čas. Prišiel, aby mu niečo pomohol, tak mu pomohol, bral ho ako príbuzného. Nemal vedomosť, kto a ako sa o nich stará. Nepoznal pána N.. Vstúpil do toho v podstate od smrti pána Y. po smrť pani Y.. Zavolať ho krstná mama, že pod' mu spraviť pohreb, lebo to bude robiť obecný úrad a sa budem hanbiť. Zariadovať pohreb pána Y. aj pani Y.. Finančné prostriedky mal pán N., mal to vyplatiť on, ale z akých finančných prostriedkov, či od poručiťky nevie. Pán N. prišiel a zaplatil, lebo mal financie, ktoré tam zostali, nepýtal sa ho, odkiaľ má tie peniaze. Pre neho koniec bol ten, že sa skončil pohreb a hotovo. S pani Y. bola debata ťažká ohľadom toho, že po pohrebe pána Y., čo s ňou bude a tak. Raz chcela toto, potom chcela niečo iné a vždy mala dookola nejaké iné predstavy. Vždy hľadala nejakú spriaznenú dušu, ktorá by tam s ňou bola. Málokedy ju našla. Prečo, nevie. Jeho nežiadala, aby sa o ňu staral, pretože vedela, že to robiť nebude. Pána N. nijako nevnímala. Bol tam, bral to tak, že je tam nejaký pán, ktorý jej pomáhal, to bolo všetko. Raz tam bol, raz tam nebol. Nemal záujem to riešiť, ani sa ho to netýkalo.

19. Svedok Y. N., brat žalobcu vypovedal, že žalobca sa začal stretávať s Y. v L. od roku 2011, aj oni s manželkou k nim chodili pomáhať a od januára 2016 sa tam žalobca presťahoval, zbalil si všetky veci a odišiel tam, aby sa o nich staral. Býval s nimi, žil tam s nimi a staral sa o nich. Po pohrebe pána Y., poručiťka zostala sama, tak sa o ňu staral, ale sa nepohodli, žalobca prišiel do Plavča na týždeň, potom ho tetu zavolať naspäť, aby prišiel za ňou a staral sa o ňu.

20. Svedkyňa X. V., suseda poručiťky a jej manžela, pri výsluchu uviedla, že to, čo sa dialo u Y., kto tam prišiel, čo sa tam robilo, priamo videla, pretože si pozerali do okien a do dvora. Žalobcu tam registrovali, celá rodina, asi 7 rokov dozadu, že príležitostne im chodil pomáhať. Za tých 7 rokov, keď chodil, stále s ním prišli nejakí manželia, neriešila, kto to je, aspoň dvakrát do roka tá pani aj s manželom, videli, že

umýva okná, záclony povymieňa a takto. Tí dotyční mu chodili pomáhať, aj v záhrade, to čo bolo treba, on sa o to staral. Potom keď sa ich stav zhoršoval, lebo pani Y. mala veľké problémy s nohou, aj pán Y. s kolenami, chodil o palici, začal chodiť častejšie, a po novom roku 2016 už sa tam nasťahoval a spolu gazdovali. Občas odišiel, keď potreboval ísť k lekárovi. Pani L. tam nevidela asi 20 rokov. Keď zomrel pán Y., tam ju volala, aby prišla na pohreb, číslo jej dala poručiťka. Y.í ako susedia mali so susedmi z jednej a z druhej strany okrem nich nejaké problémy., oni s nimi stále spolu vychádzali. Možno týždeň predtým ako ochorela, keď išla do nemocnice, žalobca vtedy odišiel preč, ale poručiťka jej nakázala, aby ho volal späť, aby prišiel, len aby T. prišiel naspäť a staral sa o ňu. Počas doby, keď tam nebol, volal jej žalobca každý večer, a ráno ju išla skontrolovať, takže ona ju stále čakala na chodbe, mala taký vozíček, ktorého sa držala a už s palicou jej otvorila dvere a kričala, že tu som. Tak ju len skontrolovala, či niečo nepotrebuje, ale on jej volal každý večer, ako sa má. Potom jej poručiťka kázala, aby ho zavolala, aby prišiel naspäť. Poručiťka jej ohľadom spoločnej domácnosti a spolužitia povedala, že žalobca platí inkaso a oni sa starajú o stravu. Keď zostali len dvaja, tak jej hovorila, že „budeme gazdovať na polovicu“. K poručiťke chodievala aj opatrovateľka preväzovať nohu. K notárke šla so žalobcom preto, lebo ju o to požiadal, že on sa tam nevie vyjadrovať. Keď ale prišla, tak ďalej ako do chodby nešla.

21. Svedkyňa E. L., suseda poručiťky a jej manžela uviedla, že s Y. boli susedia, bola u nich od malička, lebo bola sirotou a to každý deň. V L. žije v dome s mladším synom a nevestou a vnučkou. Pán N. tam chodil už od dávna, dobre vychádzali, pani Y. povedala, že T. ty dáš peniaze, ja dám peniaze, gazdovali. Rozprávala jej o všetkom. Nebola tam akurát vtedy, keď sa pohádali, ale chodili pomáhať všetci, ani nepoznala tých ľudí. Iba dve sesternice poznala, čo chodili. Pani L. z Dlhej Lúky nepoznala, ani o nej nepočula.

22. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

23. Predmetom konania je určenie, že žalobca je zákonným dedičom v III. dedičskej skupine, pričom je potrebné jeho nárok posudzovať podľa ustanovení § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka (OZ).

24. Podľa § 460 OZ, dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťka.

25. Podľa § 461 ods. 1 OZ, dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

26. Podľa § 462 OZ, dedičstvo, ktoré nenadobudne žiadny dedič, pripadne štátu.

27. Podľa § 473 OZ, v prvej skupine dedia poručiťkove deti a manžel, každý z nich rovnakým dielom. Ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Ak nededia ani tieto deti alebo niektoré z nich, dedia rovnakým dielom ich potomci.

28. Podľa § 474 OZ, ak nededia poručiťkovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, poručiťkovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiťkom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťka. Dedičia druhej skupiny dedia rovnakým dielom, manžel však vždy najmenej polovicu dedičstva.

29. Podľa § 475 OZ, ak nededí manžel ani žiadny z rodičov, dedia v tretej skupine rovnakým dielom poručiťkovi súrodenci a tí, ktorí žili s poručiťkom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťka. Ak niektorý zo súrodencov poručiťka nededí, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti.

30. Podľa § 475a OZ, ak žiadny dedič nededí v tretej skupine, v štvrtej skupine dedia rovnakým dielom prarodičia poručiťka, a ak nededí žiaden z nich, dedia rovnakým dielom ich deti.

31. Súdna prax ustálila, že pre splnenie zákonných podmienok pre určenie za dediča v III. dedičskej skupine je potrebné splniť dva objektívne kritériá: kritérium spolužitia ako spoločnej domácnosti a s tým spojenej starostlivosti o spoločnú domácnosť alebo odkázanosti na poručiťka a kritérium časového trvania tohto spolužitia.

32. Spoločnou domácnosťou v zmysle ustanovenia § 115 a 474 ods. 1 OZ sa rozumie spolužitie dvoch alebo viacerých fyzických osôb, ktoré spolu žijú trvale a ktoré spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Spoločná domácnosť spravidla predpokladá spoločné bývanie v jednom alebo viacerých bytoch (k naplneniu jej znakov preto nepostačujú napr. občasné návštevy); výnimka z tohto pravidla je možná len vtedy, ak ide o dočasný a prechodný pobyt inde z dôvodu liečenia, návštevy príbuzných, výkonu práce apod.

Ide o spotrebné spoločenstvo trvalého charakteru, a preto spoločnú domácnosť predstavuje len skutočné a trvalé spolužitie, v ktorom jej členovia prispievajú k úhrade a zaobstarávaniu spoločných potrieb (nepostačuje napr. len príležitostná výpomoc v domácnosti, spoločné trávenie dovolenie a pod.) a v ktorom spoločne a bez rozlišovania hospodária so svojimi príjmami.

Spolužijúca fyzická osoba musí žiť v spoločnej domácnosti tak, akoby bola členom rodiny; vyžaduje sa, aby sa starala o spoločnú domácnosť (zaobstaraním domácných prác, udržiavaním poriadku v byte, obstarávaním bielizne a údržby šiat, prípravou jedla apod.) alebo poskytovala prostriedky na úhradu potrieb spoločnej domácnosti, alebo, aby bola odkázaná výživou na poručiťľa.

33. V danom prípade súd konštatuje, že obe kritéria pre úspešné určenie za dediča v III. dedičskej skupine, boli splnené.

K prvému kritériu súd poukazuje na to, že žalobca bol vzdialeným príbuzným poručiťľky a starostlivosť o ňu a jej manžela zabezpečoval od roku 2010 napriek svojmu zdravotnému postihnutiu a napriek tomu, že ako to potvrdili všetci vypočutí svedkovia aj svedkyňa E. L., obaja manželia boli vnímaní ako pomerne konfliktní, frustrovaní starí ľudia, ktorí mali spory nielen s rodinou, ale aj skoro všetkými susedmi okolo, ale ktorí vedeli spravovať svoje financie. Je zrejmé, že ak títo prijali do svojej domácnosti žalobcu a tento s nimi dokázal spolunažívať, mohlo sa tak stať len preto, že mu dôverovali a považovali ho za člena svojej domácnosti. Nejednalo sa o spolužitie len formálne, resp. len z dôvodu starostlivosti a už vôbec nie o kolektívnu starostlivosť. Na dedine je bežné a prirodzené, že sa ľudia o seba zaujímajú a starajú z dôvodu iného chápania vzájomnej spoluzodpovednosti za komunitu, preto je potrebné vnímať túto rozdielnú špecifickú rodinnú a spoločenskú solidaritu.

Okolnosti okolo smrti manžela poručiťľky, kedy pre neprítomnosť žalobcu požiadala o vybavenie pohrebu manžela poručiťľka K.. V.M. Y. a následne okolnosti okolo jej úmrtia, kedy po tom, čo zomrela v nemocnici, tento pre bezprostrednú neprítomnosť žalobcu, sa opätovne ujal organizovania pohrebu, nie sú rozhodujúce a žalobca aj vypočutí svedkovia ich vysvetlili spôsobom nevzbudzujúcim žiadne pochybnosti. Aj v bežných rodinách sa zvyčajne ujíma organizovania pohrebu osoba, ktorú rodina tým poverí, a ktorá má skúsenosti s vybavovaním takýchto záležitostí. Poručiťľka povolala vybaviť pohreb manžela svojho krstného syna, vzdelaného človeka, ktorého v porovnaní s osobnostnou výbavou a pri zdravotnom postihnutí žalobcu považovala za osobu na to vhodnejšiu - teda nie preto, aby stratila alebo nemala dôveru voči žalobcovi alebo ho nepovažovala za člena domácnosti. Svedčí o tom aj to, že K.. Y. sama oznámila a tento bol s tým uzročený, že peniaze na pohreb má žalobca a aj skutočne náklady za pohreby v oboch prípadoch uhradil. Ak si súd z výpovedí svedkov vyskladal osobnostný profil poručiťľky a jej manžela, kedy títo ako to najvýstižnejšie vystihol starosta obce, psychicky boli veľmi spôsobilí nakladať s financiami, je nemysliteľné - aj s prihliadnutím na ich postavenie v obci a a vzťahy k rodine a k susedom, aby zverili peniaz na pohreb - poslednú rozlúčku so svetom osobe, ku ktorej by nemali absolútnu dôveru. A tak hoci práve na sklonku života poručiťľky došlo z dôvodov, ktoré nielen žalobca ale aj svedkovia - susedia a starosta obce vysvetlili, niet pochyb, že ak by poručiťľka zmenila svoj postoj z dlhodobého hľadiska voči žalobcovi, určite by to niekomu z nich povedala a nesúhlasila by, pýtala by naspäť peniaze, ktoré spravoval žalobca na jej vlastný pohreb.

Súd by nemal vykladať definíciu spoločnej domácnosti v zmysle ustálenej judikatúry bez pochopenia širších súvislostí prípadu, hlavne osobnosti poručiťľky a jej manžela, ich nazerania na veci a vzťahy okolo nich a spoločenské pomery na dedine, na ktorej žili. Tak ako sa vyvíja náhľad na rodinné spoločenstvo a vzťahy v rodine, tak sa vyvíja vplyvom doby, v ktorej žijeme aj náhľad na spoločnú domácnosť. Pokiaľ by sa mal uplatňovať striktný gramatický výklad zákonného ustanovenia, a nie výklad podľa zmyslu a účelu tohto ustanovenia, nebolo by potrebné o týchto nárokoch rozhodovanie súdu, ale len úradnícke zdokumentovanie splnenia predpokladov.

Súd poukazuje na to, že žiadna osoba okrem žalobcu, s poručiťľkou a jej manželom nikdy nežila v takom úzkom spoločenstve, ktoré zahŕňalo aj spoločné bývanie a uspokojovanie potrieb ich domácnosti. Poručiťľka a jej manžel by iste nesúhlasili s tým, aby v prípade spoločného bývania, a o tom súd nemá pochybnosti, by sa nepodieľali spoločne na uhrádzaní nákladov. Preto, ak žalovaný namieta, že doklady SIPO, ktoré žalobca predložil, ešte nepreukazujú, že ich alebo ich časť platil, ani to nevyvracajú a spoločné uhrádzanie nákladov potvrdili aj vypočutí svedkovia. Ak susedia a starosta vnímali ich spolužitie

ako spoločnú domácnosť, interpretovali len to, ako sa im javili vonkajšie stránky tohto spolužitia a ak sa tak javili ľuďom, ktorí dlhé roky poručiťku a jej manžela poznali, niet prečo spochybňovať toto ich presvedčenie a vnímanie.

Svedkyňa L., ktorá spochybnila žalobcu ako dediča, ktorý sa prihlásil do dedičského konania aj s potvrdením obce o tom, že žil v spoločnej domácnosti s poručiťkou od januára 2016, nikomu zo susedov ani starostovi obce nie je známa a ak tvrdila, že žalobca len vypomáhal v domácnosti a za peniaze - sama mala skúsenosť, že ak urobila nejaké práce pre poručiťku a manžela a táto vyzvala manžela, aby jej za to zaplatil, ten tak neurobil, čo len dosvedčuje, že získať nejakú finančnú odmenu za práce od nich neprichádzalo do úvahy. Ak napriek tomu manžel poručiťky sa spoliehal na žalobcu, že napr. príde pokosiť a urobiť iné práce, hoci s každým okolo mali spory, nemohlo to byť pre iný dôvod, než ten, že ho považovali za člena svojej domácnosti, svoju najbližšiu osobu. Ak dokázal žalobca dlhé roky s nimi spolunažívať, je pochopiteľné, že miera akceptovania ich správania aj pre neho so zdravotným postihnutím mala svoje limity a svedkovia potvrdili, že napriek tomu sa k nim správal ako k tete a ujovi s rešpektom a úctou.

Súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti aj judikované rozhodnutia súdov a to napr. vo veci Okresného súdu Prešov sp.zn. 12C 388/2015 resp. 2Co 52/2017 Krajského súdu v Prešove a 6Co 101/2013 Krajského súdu v Prešove.

34. K splneniu druhého kritéria - keďže žalovaný namietal, že pre odchod žalobcu z domácnosti pred smrťou poručiťky, nebolo splnené časové kritérium spoločného spolunažívania najmenej rok pred smrťou poručiťky, súd vychádzal zo zistenia splnenia tejto podmienky zo svedeckých výpovedí najbližších susedov a starostu obce a ich výpovede považoval za vierohodné, pretože nezistil nič, čo by ich malo spochybníť. Dôvod, pre ktorý odišiel žalobca zo spoločnej domácnosti, nebol vedený úmyslom opustiť spoločnú domácnosť trvale, pričom už predtým, ako vypovedali svedkovia starosta obce L. a X. V., poručiťka pre niečo žalobcu vyhodila a potom ho dala zavolať späť. Žalobca sa pri tomto ako aj skoršom prípade, nie trvalého a úmyselného opustenia spoločnej domácnosti, o poručiťku zaujímal a zabezpečoval jej starostlivosť.

Pokiaľ žalovaný namietal rozpory vo výpovediach, je potrebné poukázať na to, že ak vypovedajú o tých istých skutočnostiach niekoľkí svedkovia, každý z nich podáva svoju interpretáciu toho, čo zažil, videl a počul vlastnými zmyslami a preto je úlohou súdu vyhodnotiť ich výpovede jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach. Súd zistil, že v podstatných skutkových okolnostiach vypovedali svojim vlastným spôsobom zhodne, teda súladne a nie doslova rovnako, čo je pochopiteľné.

Súdu sa javí názor osôb, ktoré poznali aj poručiťku aj jej manžela najdlhšie, za rozhodujúci, pokiaľ by aj mal pochybnosti o splnení podmienok pre určenie žalobcu za dediča. Ak títo prehlasovali, že chcú, aby majetok po nich dedil príbuzný od N., títo svedkovia to považovali za dostatočne prejavenu vôľu poručiťky a jej manžela s následkom povinnosti jej rešpektovania.

Dedičské právo stanovením štyroch dedičských skupín je nastavené tak, aby dedičmi boli predovšetkým osoby, ktoré ku poručiťkovi mali alebo príbuzenský vzťah po priamej alebo bočnej línii, alebo osoby, ktoré mali k nim taký osobný vzťah, ako keby rodinný. Odúmrť nastupuje až vtedy, keď nikto z osôb tieto predpoklady nespĺňa a nie je dedením v pravom slova zmysle, len usporiadaním vlastníckych pomerov, ktoré smrťou poručiťky je potrebné vysporiadať a to prechodom majetku mimo dedičského konania priamo na štát., teda podľa platného hmotného práva štát nemožno považovať za dediča fyzickej osoby. (na rozdiel od českej právnej úpravy platnej od prijatia nového Občianskeho zákonníka v roku 2014, slovenská právna tradícia nemá dôvod na takúto zmenu postavenia štátu v dedičskom konaní ani v návrhu novelizovaného Občianskeho zákonníka).

Z tohto dôvodu by nemala mať odúmrť prednosť pred dedičmi z rodinného a na roveň mu postaveného prostredia a súd by nemal striktnou aplikáciou zákona nerešpektovať tieto prirodzené súvislosti a skutočnosti, ale pochopením osoby poručiťky rozhodnúť spravodlivo o dedičovi a jeho nárokoch.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení §§ 255 a 262 CSP., podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Ak súd rozhoduje čiastočným rozsudkom alebo medzitýmnym rozsudkom, môže rozhodnúť, že o trovách konania bude rozhodnuté v rozsudku, ktorým rozhodne o všetkých uplatnených procesných nárokoch alebo o celom uplatnenom procesnom nároku.

36. Keďže žalobca mal vo veci plný úspech, priznal mu súd voči žalovanému nárok na 100% náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresný súd Prešov. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné

uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 CSP).